

Ryszard Boguwolski, Marian Kochanowski

Pokrzywno, gm. Gruta, woj. toruńskie. Stanowisko - Zamek

Informator Archeologiczny : badania 13, 180-181

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Materiał po opracowaniu zostanie przekazany Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Łomży.

Badania zakończono.

PIOTRKÓW TRYBUNALSKI
Stare Miasto
ul. Łazienna Mokra-Skwer

patrz
późne średniowiecze

POKRZYWNO, gm. Gruta
woj. toruńskie
Stanowisko - Zamek

Muzeum w Grudziądzu

Badaniami kierowali: mgr Ryszard Boguwolski i mgr Marian Kochanowski /autor sprawozdania/. Finansowali: WKZ w Toruniu i Grudziądzkie Towarzystwo Kultury. Trzeci sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne /XI-XII w. / i zamek krzyżacki /XIII-XV w. /.

Prace, będące kontynuacją z lat 1974-1975, miały na celu potwierdzenie istnienia wcześniejszych, przedkrzyżackich śladów osadnictwa oraz potwierdzenie w materiale archeologicznym danych historycznych, dotyczących tego obiektu architektonicznego. Wytyczono trzy wykopy badawcze.

Wykop 1 zlokalizowano w centrum dziedzińca Zamku Średniego, wymiary 4,5 x 4,5 m. Tuż pod warstwą humusu wystąpiła warstwa użytkowa o miąższości około 140 cm, zawierająca rumosz ceglany, fragmenty naczyń ceramicznych, kości zwierzęce, detale architektoniczne oraz kilkanaście silnie skorodowanych gwoździ żelaznych. Znaleziony materiał ceramiczny wskazuje na okres od 2 połowy XIII do 1 połowy XIV wieku.

Wykop 2 usytuowano zgodnie z biegiem murów obwodowych Zamku Średniego, w ten sposób, że krawędź południową wykopu stanowiło wewnętrzne lico muru zamku; wymiary 4,5 x 4,5 m. Udało się wyodrębnić trzy zasadnicze warstwy użytkowe, z których warstwa najniższa, spoczywająca bezpośrednio na calcu wyznaczyła pierwotny poziom. Jej treść kulturową stanowiło 13 fragmentów ceramiki z przełomu XII/XIII wieku /pierwsza wzmianka źródłowa o stanowisku pochodzi z 1222 r. /. Warstwy wyższe, pochodzące z okresu panowania krzyżackiego na tym obszarze, przedzielają warstwy niwelacyjno-wyrównawcze. Na głębokości około 100 cm, licząc od powierzchni wykopu, zalegał regularny bruk kamienny, związany bezpośrednio z przebudową zamku ceglanego u schyłku XIII wieku. Wyżej wystąpił rumosz - warstwa rozbiórkowa zamku.

Wykop 3 zlokalizowano na terenie dziedzińca Zamku Wysokiego. Usytuowanie nawiązywało do wykopów wytyczonych we wcześniejszych sezonach badawczych. Wymiary wykopu 4,0 x 4,0 m. Pod warstwą rumoszu

rozbiórkowego wystąpił na całej powierzchni bruk kamienny, opadający regularnie w partii środkowej wykopu w formie niecki. Po zdjęciu warstwy bruku przy ścianie południowej wykopu zaobserwowano istnienie drugiego bruku kamiennego, również jednowarstwowego; oba bruki przedzielała warstwa podsypki piaskowej. Niżej, pod brukiem starszym wystąpiła warstwa spalenizny, a pod nią calec. W tym kontekście kilkanaście fragmentów ceramiki XIV-XV wieku.

Materiał złożono w Muzeum w Grudziądzu.

Postuluje się kontynuowanie badań w obrębie Zamku Wysokiego.

PRUSZCZ GDAŃSKI
woj. gdańskie
Stanowisko 5

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadził zespół pracowników Muzeum Archeologicznego w Gdańsku pod kierunkiem dr.hab. Leona Jana Łuki. Autor sprawozdania - mgr Mieczysław Haftka. Finansował Bank Spółdzielczy w Pruszczu Gdańskim. Pierwszy sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna /IX-X i XI-XII w./ . Ślady z okresu wpływów rzymskich i okresu wędrówek ludów.

Badania miały charakter ratowniczy. Efektem prac było odkrycie 53 jam osadniczych, palenisk, półziemianek i domostw na przestrzeni 7 arów.

Osada zajmowała piaszczysto-kamienny pagórek położony nad brzegiem jeziora lagunowego w pobliżu ujścia Raduni. Obszar zalesiony zajmował przypuszczalnie około 3 hektary i jak wykazały obserwacje, nie był gęsto zabudowany. Poszczególne obiekty były rozlokowane dowolnie bez widocznego, zwartego układu. Wokół palenisk odsonięto dużą ilość śladów po słupach i kołkach.

Materiał ruchomy bardzo bogaty. Obok licznych fragmentów ceramiki, zarówno ręcznie lepionej, jak i obtaczanej, znaleziono wyroby z bursztynu /duże paciory/, kości i rogu /grzebienie, szpile, szydła/, żelaza /noże, haczyki, gwoździe/, a także kamienne żarna oraz liczne szczątki kostne zwierzęce i ryb. Na szczególną uwagę zasługują ślady miejscowego hutnictwa. Wstępna analiza materiału pozwoliła na wydzielenie dwu faz osadniczych datowanych na IX-X i XI-XII wiek.

Na tym samym stanowisku, wśród wczesnośredniowiecznych jam osadniczych, odkryto jeden grób ciałopalny, jamowy, z okresu wpływów rzymskich oraz sprzączkę brązową z okresu wędrówek ludów.

Materiały przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania będą kontynuowane.